

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatonk
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosc ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosc da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosc je,
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbiske njeđeliske łopjeno

Saložil 1891 Khrjebjanstl farar dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje

23. meje 1937

Bauzen

Swjata Trojiza.

51. psalm.

W Khrjstužu je nam wšehomóznj Bóh poľne šwětko šwojeho bježa a bójskeje hnady a mudrosće spožčil. W starym jakonju, to ma rěćacž w czažach do Khrjstuža na tajkim šwětkle pobrachowasche. To na pschiklad na wojowanju dla woporow spósnawamy. Khrjstuž je wopory šběhnył, woprowawschi šo šam na drjewje. Profetojo šu šo podarmo prózowali, hdyž chyzchu Bože šlužby bjes škótnych woporow šarjadowacž. Wošebje Hošea běšche pschecziwnik woporow. Tak je tež kral Dawit, kaž šo šda, tempłowemu spěwnemu mišchtrej špěw pschepodał, a to našch 51. psalm, šo by Boži lud w templu czištu a woprawdžitu Božu šlužbu šwjeczić mohl a wědžal w nutrnej modlitwje: „Tebi njelubja šo wopory, ja bych je czi dał; a šapalne wopory šo tebi njespodobaju. Wopory, Bohu špodobne, šu tnychny duch; tnychnu a rošlamanu wutrobu njebudžesch ty, Božo, šazpicž.“ Šacž je šo tajka modlitwa w templu wjele spěwala? Najšterje niz, a hdyž ju šanješechu, šu na kónzu, žyle pschecziwo jejnemu dušej, šašo wopory ša prawe wukhwali. Šdyž Jerusalemske murje natwarjene budža, potom, tak na kónzu czišamy, budža šo wopory prawdosće Bohu špodobacž, šapalne a žyle wopory, budža woľny na wołtarju woprowacž. Šacž šu murje abo niz, to tola ša wopory ničšo na šebi mēčž njemóže! Wopory šu wopacžne, pohaniške, hacž šu murje abo niz.

W 51. psalmje šu modleške šłowa, kotrež tajki wopor Bohu špodobne, wopor tnychneje wutroby, wošnamjenja: „Štwor we mni, Božo, czištu wutrobu a daj mi noweho wěšteho Ducha. Njesaczišć mje wot šwojeho woblicža a njewšmi šwojeho šwjateho Ducha wote mnje. Trošchtuj mje šašo je šwojej pomožu, a hotownj Duch šdžerž mje!“

To je šamžny Duch kaž pola Dawitoweho šyna Salomona, kiž Boha niz wo dolhe žiwjenje, ale wo mudru wutrobu prošesche. Ale to njeje žana žadna myšl w tamnych czažach, ně, šwjate pišmo je tež w Starym Šalonju toho pokne, šo šo wo wutrobje rěći, najbóle pola Šioba, w psalmach a w knižach mudrosće. Tuž tola, woporow a druhich wěžow dla, nješmēmny Šary šakon šaczišnyčž, kaž to nětošci chzedža.

Šchtož je wulke a šwjate, to ma móž a wěčnošć. Tak je šchesczišjanška wožada šebi najwažnišchu proštwu pschi šwjecženju Khrjstužoweje wjeczerje niz wot Khrjstuža, tež niz wot ewangelištow abo japošchtołow wšala, ale š Davitoweho psalma! Tak nam jašnje psched woczi štupi, šo Khrjstuž halle je dokonjal, šchtož jeho wótz Dawit njesamó pschewjesčž: modlitwu w duchu a prawdže, Božu šlužbu „bjes woporow“ a tola niz bjes woporow: tnychne, rošlamane wutroby šu Bohu špodobne wopory.

Tajke Bóh njebudže šazpicž! Šak je mohla myšl našćacž, šo Bóh tajke šazpiwa? Šrajmny jašnje došć: Dofelž je woł drohe škocžo, hibanje, hnuče wutroby pak šo šo škotach njewobliczi. Šacž nětko nawopał my pobožni našcheho czaža wjele prawa mamny, tajki wopor žyleho woła šazpicž? My jón šawěšće šaczišnjemy. To pak je něšchto hinaššche hacž šazpicž. Šchto w našchich wožadach wopruje ša Khrjstužowu žyrkej? Šchto šebi wulku šškłodu czišni, hdyž šo žyrkwinske dawli dawaja?

W Dawitowym czažu běšche boloišne a czežke, žyly woł woprowacž. To je jenož bohacžl mohl, a jeho wopor móžesche šo Bohu poknje špodobacž, hdy by tež nutrna, pokutna wutroba w nim byla, kotraž hřeča a hřečownych ščěhwłow dla hórje czerpjeshche hacž woprowaneho škocžecža dla.

To wšcho dnyrbjachmy šebi ščěpłiwje wułowowacž dacž, šo bychmy došć jašnje šrošumili, šchto to rěka: Bóh rošlama-

nu, tyščnu wutrobu njesazpiwa. To ſu wulke hrěchi a ſkoſcze, njech na ſjawne pſchindu abo niz, te wutrobu ſamaja a tyſcha. A runje wulki hrěchnik ma ſaczuwanje, ſo je ſaſtorczeny, ſazpieny, pola ludzi, to ſo roſumi, ale tež pola Boha Knjeſa. Wulki hrěch zyle ſbožo ſniczi, mandželstwo, dom, ſtrowoſcź, měr, luboſcź. Człowjek je dele ſtajeny, zyle ſniženy. Kónz je ſ nim a ſ jeho zplym ſbožom, njemóže ſpacź, njewěri, ſo je hnada jemu pſchithilena.

Alle tajteho Bóh njesazpiwa. Tajki je Bóh! To wěmy w Jeſuſu Khrnſtuſu. A hdnž to wěmy, budže naſcha hroſa pſched tajkim woporom doſcź wulka, ſo ſo hrěcha bojimy. Pſchetož po wulkim hrěchu je tola ſeniſte ſbožo ſkažene. To je pſchetož ſanicžaze, ſcžěhwki wulkeje winy czaſ žiwjenja wotpoſtuczić! Bóh dyrbi cžiſtu wutrobu a wěſteho ducha dacź, ſo ſo tomu njemóžemy ſminyć.

Swjedžen Swjateje Trojizy.

1. lijt Jana 5, 7: Boža ſwjata Trojiza — najſwobóžniſche potajniſtwa ſ wěcnoſcze.

1. O najdžiwniſche, o najſwjecziſche
Sbóžne ſ wěcnoſcze potajniſtwa! —
Eſy ſeſthadžało, — nam jažnoſcź dało.
Wježel, wježel ſo, ſcheczanſtwa! —
2. O najdžiwniſche, o najſwjecziſche
Sbóžne ſ wěcnoſcze potajniſtwa! —
Wótz, Eſyn, Duch ſwjaty — je cžłowſtwu ſnaty.
Wježel, wježel ſo, ſcheczanſtwa! —
3. Hlaj, Wóczež dawa — nam džeczi prawa.
4. Eſyn hrěchnych ſebi — naž mile debi.
5. Duch Boži ſwjaty — je herbam daty.
6. Tak mamy ſ njeho — my doſtatk wiſheho.
7. O najdžiwniſche, o najſwjecziſche
Sbóžne ſ wěcnoſcze potajniſtwa! —
Eſmy džeczi Bože, — nam kčžeje ſbože!
Wježel, wježel ſo, ſcheczanſtwa! —

J. W.

Swobadow do woſadow.

Nětkle wiſcho móžne ſklyſchich a ſhoniſch. Bjes džiwa to! Naſch czaſ je tola tak polny wiſchelaforeho. Tak tež ſklyſchich, ſo ſo džiwaja, ſo ſamóža nětkle tež Eſerbja — t. r. nětkli je Eſerbow — pſchecziwo ſwojej krajnej zyrkwi ſtać, Eſerbja, lotſiž maja tola kħwalbu, ſo ſo ſwojej wiſchnoſczi poddani a ſwěrní, ſwětnej a zyrkwinej. A tuta wiſchnoſcź ſaſkeje krajneje zyrkwi ſteji tola doſpołnje a krucze na ſakladze Biblije a wuſnacžow ewangelſko-lutherſkeje zyrkwi! Kaſ mohło to doznla w Saſkej, w kraju Lutheroweje reforma- zije hinaſ być? A ſo wiſchnoſcź naſcheje ſaſkeje krajneje zyrkwi ſwěru ſteji ſ ſtatej — to ſo ſawěſcze haſle njetrjeba ani prajicź. Kaſ mohło to doznla hinaſ być?! Prózowanje zyrkwineje wiſchnoſcze je, ſo woſtanje naſcha ewangelſko-lutherſka krajna zyrkej ſažoena na tym jenny a jenicžy wěrnym ſažoſku ſchecziſtanſkeje zyrkwi: to je Jeſuſ Khrnſtuſ kħižowany a ſtanjeny a ta wěra do njeho; a to reka,

ſo kóždy ſtaw naſcheje krajneje zyrkwi woſtanje ſwěrnym we tej wěre a w tym wuſnacžu, kotrež wot Boha ſbudženy reformator Luther nam ſnowa da ſ cžiſteho ewangelija.

Džiwaſch ſo Ty tež na tym, ſo ſu tež mjes Eſerbami tajzy, kiž móža pſchi tym pſchecziwo krajnej zyrkwi być?

Alle tež na dalſchim ſo ſpodžiwaja, na tym, ſo je móžno, ſo Eſerbja — ſažo wěſo jenož nětkli je Eſerbow — ſamóža tak nadobo prajicź: „To póndžemy tam a tam a ſo njedžeržimy wjazy te krajnej zyrkwi!“ — Hdnž czi to nětkli praji, dyrbiſch ſo džiwajo praſchecź: Haj, ſu dha to Eſerbja? Eſerbja ſu tola tak ſwěrní ſchecziſtanſkeje, tak ſwěrní ſwojej Bibliji, ſwojej wěre, ſwojej krajnej zyrkwi, ſwojemu wuſnacžu! A runje tuta je tola ſaſhowana w naſchej ewangelſko-lutherſkej krajnej zyrkwi, a jeje wiſchnoſcź ſteji w nim a runje ſa njo wojuje! Džiwać ſo dyrbiſch, ſo ſamóža tak lohło to tak a podobnje prajicź! Njednyrbja ſwěrní runje we wojowanjach poſaſacź, ſo ſwěrní ſu? Dyrbja, hdnž ſwěrní ſu! Njednyrbja kruczi runje w czaſach, w kotrychž po wiſchém ſdacžu wiſcho kħabla, wobkħwědczić, ſo krucze ſteja na wěrnym ſažoſku wěry, na Bibliji a na wuſnacžu ſ Jeſuſkeje Khrnſtuſkeje, kiž je naſ ſe ſwojim cžerpjenjom a wumrěcžom a ſe ſwojim ſtaćom ſ mormych wumohl? Dyrbja, hdnž ſu kruczi!

Džiwaſch ſo Ty tež na tym, ſo ſu mjes Eſerbami tajzy, kiž móža tajteho a podobneho prajicź? —

ſ toho, ſažo czi tak pſchindže, mohli hiſchcze to a tamne tu ſtać, na pſch. ſo ſo džiwaja na tym, tak tež mjes Eſerbami tam a ſem tajzy ſu, kiž ſu dženža tu, jutſje tam, kiž ſu dženža tak, jutſje hinaſ — we wězach wěry a nabožiny wěſo mēnimy tu jenož! — ale njech je to ſa dženža doſcź, ſo njebychmy tym, kiž wo tajkim hiſchcze ničžo njepytnychu, abo njehoniachu, pſche wjele pſchinjeſli, tak ſo dyrbjeli ſo pſchegara džiwać! —

Ja wēm, do koho wěry! So bychmy to ſ G. M. Arndtom a Michałom Domaſchlu wědzeli a wuſnali ſe ſłowom a ſa- dzerženjom!

O kħwalena budž ſkała,
Kiž Jeſuſ Khrnſtuſ je!
Ta hnucź ſo njeje dała
A kħablać njebudže,
Chže ſtać kaž dejmant Boži
We wiſchitkim njewjedrje.
Na nju ſo duſcha ſkoži
A twari do ſmjercze.

ſ czaſa ſa czaſ.

ſe Stettina piſche ſo něſchto, ſažo je wulzy ſajimawe ſa naſch czaſ. Njedzeli Rogate pſchepoda w Božej kħužbje wiſchich wojeſki ſaraſ Schackla wojeſkeje zyrkwi nowu woſ- taſnu bibliju, kotruž je Božemu domej darił polny marſhall von Mackenſen. Do njeje je polny marſhall ſam ſapiſkał, ſažo ſteji 1. Tim. 2, 8: „T a c h z u , ſ o b y c h u ſ o m u ſ i z y ſ t B o h u m o d l i l i n a k ó ž d y m m ě ſ c ž e !“

ſ tym je wón wobnowił to žadanje, kotrež je wón pſched Hitlerſkeje młodžinu wuprajil w Naumburgu 15. oktobra 1936: „Hdnž młodžina njeje ſažoena w ſchecziſtanſtwje, njemóže wona te duſchine mozy dobyć, ſo by mohla to do- lonjecź, ſažo je němſka młodžina pod brónjemi w ſwětowej wójnje doſonjała.“

A ſo polny marſhall von Mackenſen tutu Bibliju ſ tu- tym bibliſkim ſłowom wojeſkeje zyrkwi dari, dopomni naž

na to, šhtož wón krótko po runje naspomnijenym kłowje pschi požwjeczenju hospody sa mladzinu w Brüßlowje 1. novembra 1936 wupraj: „Prawy němski wojak dyrbi tež kšesczijan- sli muž bycz!“

Sdobom žmy s tym, šhtož wón s Biblije do tuteje napiša, wróćo pokasani na žadanja, s kotrymiž so pólny marschall von Hindenburg s bitwiszczow na domišnu wobroczi, prajizy něhdže: „My šaczuwamy tu wonka, so so wy w domišnje wjazy tak njemodlicže. Modlcže so! My trjebamy wojsko modlerjow! —

Tuž pak: Niz ženo czi tam w Stettinje žu mēnjeni! — My wšhitzy žmy mēnjeni! Tuž cziūmy wšhitzy žwēru, šhtož šchēdziwy marschall po tak dolhim a bohatym žiwjenju žada — a žam cžini: Modlmy so! Cžinmy dobroproščenje sa wšchich, sa žny lud a wótzny iraj!

Šhtož so na to dopomni, šhtož tu pišachmy wo swonach we wžy Madensjen pola Lauenburga, tón wē, so je pólny marschall von Madensjen s tutej Bibliju snowa wobšwēdcžil žwoje krute stejniščyžo na šakožku kšesczijanškej wēry.

Njemolcže so, Bóh so njeda sa žmēch mēcz.

Něhdy wudry w nělajkim pruskim městacžku škótny mór; a komuž jēd wot padnjeneho škotu něfak do krwē pschiūdže, dyrbjesche po někotrych hodžinach wumrēcz. — Ras žobotu, psched žamym žwjatym wječžorom, jēdžesche něfajki mēšchžan toho žameho mēšta, kiž bēšche šašakka dušcha, s wrotami won, so by žwoje žuche žyno na bliskej kuzy domoj brač. S našdala so hrimsche a hrožesche s deschžom. Tuž pošbēhny wón žyno- we widky k njebježam a rēčžesche pschi tym Boha hanjaze, šakrāške žłowa, kotrež so mi wuprajicž njecha. — „Šhto to bē?“ wón njejabzy k žwojemu wotrocžkej džesche, kiž so žobu wjesesche, a setre žebi šku muchu s woblicža. „Nicžo drje dale njebē!“ wón džesche, ale s cžēžnej wutrobu, dotelž drje cžujesche, so je to tajka mucha byla, kiž bē na špadanym škocže šedžala a kotrejež jēdojte kalnjenje cžłowjeka mori. Woblicžo jemu šacžekasche a nicžo wjazy wo žebi njewēdžo, wróći so po hodžinje domoj do žwojeho wobndlenja. A našajtra rano wón morwy ležesche, jako tajki, kotrehož je Boža žurowa ruka šbika. —

Cžital drje žy, so je Voltaire, tamny franžowski wu- žmēšchowač kšesczijanštwa, kotryž bē w cžaju Bjedricha Wulkeho žiwy, ras prajil: „Ja mam žyte, pschēzo šako žny- šchecž, so je 12 muži dožahało, kšesczijanštvo šakožicž. Ja chzu dopokasacž, so jedyn dožaha, so šako powalicž!“ Wjazy hacž 150 lēt je so minyło. Voltaire je pak nam dženkā hi- šchže tutón dopokas dolžny a Voltairojo wšchich tutnyh 150 lēt žobu, kotriž žu šnajmjenšcha s hubu to žame dokonjeli, šhtož Voltaire.

Wošlednje hodžinki franžowskeho wužmēšchowarja bēchu pschischle. Lēkar bē pschi nim a tutón wobšwēdcža, so je Vol- taire, tutón japoschtoł njewēry, šawołač: „Ja nješnym ni- cžo kšiba kur póžerač! Ja žym so wopil s tutym kurom, ko- tryž je mi głowu šawjercžil!“

K lēkarjej džesche wón: „My mi njemōžecže s nicžim wjazy pomhacž! Wōščelcže mi lēkarja sa šludnyh! Šsmil- cže so nade mnu! Ja žym nora! — Njemōžu žebi bjes ha- niby na to mžlicž!“

Žako bē špōšnač, so wšhitko, šhtož cžinjesche sa pošyl- njenje žwojich mozow, runje to nawopacžne wuškutkowa, so

šlabnjesche, bē jemu žmjercž pschēzo psched woczomaj. A jeho dušcha bē wobłudnika. Tón, kotryž bē so hordžil, so žam- lutki to powróczi, šhtož bēchu czi 12 japoschtołoj natwarili, bu wot šleho žwēdomja cžwilowany a namaka šrudneje, ža- lošneje žmjercže. Prjedy bē žmjercž wužmēšchowač, nětkle hrabasche sa žiwjenjom a žadžesche 100 frankow sa kōždu mi- nutu, kotraž by jeho žiwjenje podlēšchila. Tón to bē, kotryž bē žebi prjedy mžlicž, so je nade wšchēm s knjesom; nětkle w tak šnyšnyh hodžinach, wušnawa tutón muž: „Mi njemōže nicžo wjazy pomhacž, ja žym šhubjeng!“

Zachariašowy kšwalobny kērlusč.

Kšwaleny budž Knjes, Bóh israelski, pschetož je domaphtak a wumohl žwój lud.

A je nam poštajil roh šboža we domje žwojeho žlužobnika Davita.

Kaž je prajil psches ert žwojich žwjatnyh profetow wot špo- cžatka žwēta:

So by naš wumohl wot našchich njepšchecželow a s ruki wšhitkich, kiž naš hidža;

So by žmilnosčž wopokasak našchim wótzam a špominal na žwój žwjatny žlub,

A na pschibahu, kotruž je pschibahal našchemu wótzu Šabra- hamej, so chže nam dacž;

So byžmy wumōženi s ruki našchich njepšchecželow jemu žlu- žili bjes bojoscže žwoje žiwe dny,

We žwjatosčži a prawdosčži, kotraž je jemu špodobna.

A ty džēcžatko budžesč profeta Boha najwyschšcheho mjeno- wany, pschetož pōndžesč psched Knjesom, so by jeho pucže pschihotowak,

A pōšnacže šboža dak jeho ludu we wodawanju jich hrēchow; Psches wutrobnu žmilnosčž našcheho Boha, s kotrež je k nam pohladač škhadjenje s wškošcže,

So by žwēcziko tym, kiž po cžmje a w ščženu žmjercže žedža a našche nohi wjedk na šchēžku mēra.

Cžesčž budž Wóžej a Šsynej a Duchej Šswjatemu, kaž bylo je w špocžatku, nětk a kōždy cžaj a wot wēcznosčže hacž do wēcznosčže. Šamjen.

Wopor.

Wopor, to je žłowo, kotrež ludžo tak rad našožuja, wo- por, to je škutk, kotryž cžłowjekojo tak mačo dokonjeja a wu- konjeja. To bē hižo w cžaju Žesuja Khrystuša tak, to je tež dženkā tak, tež pola tnyh, kotriž žu Khrystušowy wopor žebi pschibwojili a so kšesczijenjo mjenuja. Wopor husto něšhto mjenuja, šhtož žu cžinili a tola to žadny wopor njeje. —

Wopor, šhto to je? To rosjažnja nam štawišna, kotraž nam powēda wo žmjercži žwjateho Adalberta. Tutomu bu to cžestne mjeno: „Japoschtoł Pruskeje“ pschidate, dokelž je mjes pruskimi jako mižionar Khrystušowy evangelium pschi- powēdač. Podobnje kaž Bonifazius je tež Adalbert w tajkej žlužbje Božeho kraleštwa martrašku žmjercž pocžerpil. Šsy- dom lebijow jeho pscheklo a wón padže s wupšchestrjennymaj rukomaj k šemi, kaž by kšičžowany byl. Tutej ruzy pak bē wušchestrēč, so modlo sa žwojich njepšchecželow a morda- rjow, sa pohanskich pruskich. Jeho krej cžecžesche na prusku šemju, s kotrež je dobre žně sa Khrystušowe kraleštvo wu- plodžika.

Nētko so powēda, so je pólski kral chžyl cžēlo Adalberta pola Pruskich wukupicž. Wón pošcizil jim telko škota, telkož

by jeho czelo wazilo. Ale njech be kral tež wulku hromadu skota pobjal, waha so njehibasche. Czelo Adalberta wošta pschi semi ležo. Wotpobjlanzy krala pschipožičihu wišo skoto, kotrež mējachu pschi hebi. Tola tež to nicžo nepomhasche, waha so njehibny. Skoncžnje pschistupi tež stara maczerka, kotra mējesche jenož dwaj pjenjeztaj w zylm samoženju. Lěd- ma be jej na wahu položila, so waha pschemeni. Skoto wišasche nētk pschi semi a czelo Adalberta wišasche wyšo.

To pal njebe nētko sažo žana runa waha. Tuž pocžina- chu punt skota po puncze s wahi bracz. Waha so sažo nje- hibny. Tak bjerjechu dale dele, doniž na waju jenož hišcže pjenjeztaj khudeje maczerki ležeichtaj. Tu bu waha runa.

Czechodla nētk? Na jennym kaž na druhim boku wahi be nētk wopor, jenajli a woprawdžity wopor. —

Schto je to, schtož žnadž ty wopor mjenuješ? Mjewa- ži to tež nicžo porjno wernemu woporej?

Zyrkej a stat.

„Deutsche Gotterkenntnis“. Runje w tydženju do Eswjatkow wuidže wosjewjenje, so je nēmski a pruski smuts- kowny minister postajil, so hibanje, kotrež nētkole w nabož- nym wojowanju Ludendorffez mandželstej nawjedujetaj, wot nētko pod mjenom „Deutsche Gotterkenntnis“ (Haus Ludendorff) do sjednocženstwow šwětowehe nahlada šlu- scha, kiž dyrbi so do hamtskich liščinow, registrow atd. po ža- danju wobdželenych runje tak šapizacz kaž pola nabožinskih towarštwow abo sjednocženstwow. Wosnamjenjenje „Deutsche Gotterkenntnis (Haus Ludendorff)“ móže so pschitrocžicž do „Deutsche Gotterkenntnis (L.)“. — To reka s druhimi šlo- wami, so je tuto hibanje, kotrež s druhimi šobu na štronu tych šluscha, kotrež „Deutsche Glaubensbewegung“ mjenuje- my, runje tak pschipošnate w šwojim skutkowanju kaž šche- scžijanske zyrkwje. Samēr tutoho hibanja je, kaž bu to psche- zo sažo wuprajene, Nēmsku wužwobodžicž wot Khrystuža, t. r. Khrystuža a šchiž wuštorkacz s wutrobow a s luda Nēmskeje.

„Zyrkej bjes šwonow“ móžesč prajicž, ale dyrbiš pschi- stajicž: „a tola so tam šwoni!“ S Franzowsteje so pišche, so tam w mēcže Ronbair Boži dom, w kotrymž njeje žannych šwonow. Ale nēschto druge šu tam na wēži šatwarili: tji dalokorēcžaki abo wotšjerēcžaki, kotrež šu šwjasaane s apara- tom w kapalzy abo draštkomorje, na kotrymž so hodža gramo- fonowe platy šahracž. Stkocžičli na kneslik, šapocžina zy- ly mechanismus dželacz a s wēže šlyšich najkrašnišche šwu- ki najrjeišich šwonow franzowškich a hollandskich zyrkwjow, kotrež šu do gramofonowych pladow šawonjene, a to taž jašnje, jako by pschi tamnych Božich domach štal a jich šwonj šlyšchal. Zyrkwinska wyšnosč, kotraž be pschi wupruhowa- nju pschitomna, je jara špokojena s tutym pošpytom a drje tajke šwonjenje na Božich domach khudnych wožadow pschi- prawi.

S Žendželsteje. Zyrkej a stat w Žendželstej a jeju wo- šebite šejnišcže jeneho k druhemu je so šjewiko pschi křo- nowanskih šwjatocžnosčach, wo kotrychž drje je kōždy nēschto czital abo šlyšchal. Stat a zyrkej wuhotowaschtej tute wul- kotne šwjatocžnosčje w pschesjednosčzi. S zyrkwju je tam tež trochu hinaš. Je to anglikanska zyrkej, a tuta je w Žendžel- stej statna zyrkej — Staatskirche —. Wona je protestantiska a pohadža tež s čžaža reformazije, s lēta 1534. Wona ma

woje wošebite wušnacže, kotrež so bóle reformirtškemu bliži hač lutherškemu; je w tych „39 artiklach“ wuprajene. Šwon- kowne naložki zyrkwje šu katolškim podobne woštale, na pschiklad drašta duchownych a biskopow — kaž to tež wobrašj křonowanja pošasuja. Arzybiskop s Canterbury je přeni mjes biskopami, je „primas“, kaž so to praji a šdobom přeni „peer“ kraleštwu, to je přeni mjes wójwodami a hrabjemi a wyšokimi. Wón křonuje krala a je tež tutu šwjatocžnosč pschi pošlednim křonowanju wutonjaš, kaž drje šcže to na wobraš- jach widželi. Anglikanska zyrkej ma hišcže jeneho arzy- biskopa, kiž so „arzybiskop s Yorka“ mjenuje a 32 biskopow; s tutych ma 26 mēštno we wyškej komorje kraleštwu. Tole křotte rosloženje wo anglikanskej zyrkwi trošchu rosjažni, šchtož šcže wo křonowanju jendželškeho krala šlyšcheli a czita- tali. Sa anglikansku zyrkej naložuja so tež nēmske mjena „Episkopalkirche“ a „Hochkirche“; to pschistajimy, jeli so hdže pschi škladnosčzi tutej mjenje namafacže.

Se Šerbow a s daloka.

We Wōsportu šwjeczesche njedželu Graudi w o i r i e ž - ne t o w a r š t w o E v a n g e l š k e h o Š w j a š k a šwój tu- iētny šwjedžeit. W pētnje wupyšchenym Božim domje be 1/23 hodžin šwjedžeitka Boža šlužba, w kotrež šaraš Edel- mann-Ketlicžanski předomasche, pošasuja pschi tym na na- dawki a šlužbu Ewangelškeho Šwjaska. W žurli ščelnika šcže- howasche šlowna šhromadžina pod wjedništwom wokrješ- neho pschedžny štud. rady Wallensteina-Lubiškeho. Šlowny pschednosč mējesche pschedžnda šakškeho krajneho šwjaska šam, šuperintendent wyšichich zyrkwiny rada Šagšch-Lubiš- ski. Wón rosložil, kaž je mēl a kaž ma Ewangelški Šwjast profetiški hamt w našchim kraju a ludu. Nastal je wón we čžažu, jako nušne be, ewangelško-lutherštu wēru a zyrkej wo- šebje šchitacz. A štal je wón w tutym wojowanju hač šem, šchitajo ewangelšku zyrkej psched wšchelakimi nješchecželemi. A štač čže wón dale w tutym šchitanju ša zyrkej reforma- zije, njech je wón mēl a njech wón ma tež to s profetiškim hamtom pschesjene, so jeho skutkowanje nješchipošnawaja, so pschecžiwu njemu šteja. — 50 lēt džela a wojuje nētko Ewan- gelški Šwast. To je jubilej, to pak je šdobom šhutne napomi- nanje, so by so jich wjažny a wjažny do rynka jeho wojowa- rjow šestupašo. — Wožadny šaraš Kanig a pschedžnda wo- křejneho šwjaska tohorunja k šhromadnym porēcžachu. Ša- raška Kanigowa-Ketlicžanska a šaraš Wolf-Kšchischowski šwjekeliču šhromadžinu s hudžbnymi pošicženjemi na kla- wērie a na hušlach. — Schtož so šajimuje ša dželo Ewangel- škeho Šwjaska, daj hebi lecžaze šopjena dacž, kotrež wón nētkle w jubilejnym lēcže rosšchērja a s kotrymž wón nētkle k šastupej wabi. Nušne je jeho skutkowanje a wojowanje jara w našchim čžažu, hdžž je nješchecželow našcheje ewangelškeje zyrkwje došč wokoło naš. Ewangelški Šwjast wotewri czi wo- czi ša wišo to, schtož nētkle je a šteji pschecžiwu ewangelško- lutherškej zyrkwi, a pošaze a wucži, schtož czinicž mašch, a czini šam šwēru, schtož hebi čžaž a wobšejnosčje žadaja, schtož hebi pschecžiwizny wužadaja.

Šištowanje. K. J. W. w D.: Dyrbiach wo nēschto psche- mēnicž. Redaktor. — Sa 1. po Eswj. Tr.: Š. w B. — Sa 2. po Eswj. Tr.: W. w B. — Sa 3. po Eswj. Tr.: W. we W.